

Vnímavý organismus v procesu šíření nákazy

Vnímavý jedinec je člověk, kterému chybí jakýkoliv typ imunity nebo rezistence vůči určitému patogennímu agens, který by po expozici tomuto agens zabránil infekci.

O vnímavosti nebo rezistenci jedince vůči infekčnímu agens (IA) rozhoduje mnoho faktorů. Po expozici vůči určitému IA nemusí vždy k infekci dojít (např. pro nedostatečnou infekční dávku, neobvyklou vstupní bránu nebo specifickou imunitu hostitele). Nákaza se nemusí projevit onemocněním, případně manifestní projevy můžou probíhat jen pod částečným spektrem charakteristických příznaků.

O samotné nákaze rozhodují vlastnosti jak **činitele mikroorganismu** tak **vnímavost jedince**. O vnímavosti k infekčnímu agens rozhoduje řada faktorů:

- povaha a stupeň imunitní odpovědi,
- genetické faktory, kontrolující imunitní odpověď,
- věk v době infekce,
- stav výživy,
- současná jiná onemocnění (poruchy imunitního systému, metabolické poruchy, hormonální a oběhové poruchy, závažné základní onemocnění jako karcinom nebo diabetes),
- abusus (kouření, alkohol, léky, námaha),
- psychologické okolnosti (vůle, víra, optimismus, deprese),
- infekce několika agens současně,
- vlastní mikrobiota pacienta.

Obrana organismu

Obrana organismu vůči infekci spočívá ve *třech základních mechanismech*:

Pod pojmem nespecifická rezistence **rozumíme vrozené faktory fyzikálního (neporušený epitel, řasinky), biochemického (HCl), genetického, hormonálního, buněčného a.j. rázu.** Přirozená (**nespecifická**) imunita zahrnuje specializované procesy, které **nejsou spojené s rozeznáváním etiologického agens (EA) po předešlé zkušenosti a fungují samostatně (fagocytóza, komplement, lysozym, interferon).** Získaná (**specifická**) imunita je **podmíněná předchozím stykem s EA nebo jeho antigeny (humorální, buněčná).**

Dle původu lze rozdělit imunitu na **imunitu pasivní**, a to buď *získanou* přirozeným způsobem (transplacentárně, mlékem) nebo *uměle* (imunní globulin nebo gamaglobulin s krátkodobým účinkem), a na **aktivní imunitu přirozenou** (po setkání s EA), která přetrvá různě dlouho a *získanou* (po aplikaci očkovacích látek).

Imunita kolektivní je imunita (přirozená i získaná) u jedinců určitého kolektivu (populace). Je to procento osob imunních (mají protilátky získané přirozeně nebo očkováním) v daném kolektivu. Při dosažení určitého procenta – účinné kolektivní imunity (85–95 %), se zastavuje přenos EA, nevznikají epidemie a případy onemocnění jsou jen ojedinělé.

Promořenost je míra přirozeného kontaktu populace s určitým EA, který navodí tvorbu specifických protilátek, hodnotitelných serologicky.

Odkazy

Související články

- Proces šíření nákazy
- Zdroj nákazy
- Přenos původců nákaz
- Nákazy přenášené krví

Použitá literatura

- GEIZEROVÁ, H., et al. *Epidemiologie: vybrané kapitoly pro seminární a praktická cvičení*. 1. vydání. Praha : Karolinum, 1995. 83 s. ISBN 80-7184-179-X.